

GERÇEKLİĞİN DÜŞSEL SERAMİK HALİ: TALKING TO ME

Kemal ULUDAĞ¹, Nesrin YEŞİLMEN²

ÖZ

Tsang Cheung Shing ismiyle de bilinen Hong Kong'lu seramik sanatçısı ve heykeltıraş Johnson Tsang, kullandığı metal ve porselen ile soyut ve mecazi sanat arasındaki çizgiyi yok ederken gerçek imajları düşsel gerçeklik-sürreal bir biçimde izleyiciye aktarmaktadır. Sanatçının çalışmaları arasında sıçrayan sular, öpüşen kahveler, su içine işlenmiş suratlar, ejderhalar ve eriyen figürler görmek mümkündür. Tsang eserlerinde, alışık olmadığımız bir hayal gücü kullanarak gerçeklik kavramına yeni bir boyut kazandırmaktadır. Metal ve seramik heykelleri genelde cansız bir objeyle bir insan figürü arasında ilişki kurmaktadır. Sıvıların tahmin edilemez yapıları ve ani değişkenliklerini katı forma dönüştürerek izleyicinin ilgisini çekmeyi başarmaktadır. Bu makalede ise sanatçının “Talking To Me” adlı yapıtı analiz edilecek olup, bu yapıt üzerinden sanatçının tekniği ve özellikle anlatımı araştırılmaya çalışılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Johnson Tsang, Seramik, Düşsel Gerçeklik.

Uludağ, Kemal. Yeşilmen, Nesrin.. “Gerçekliğin Düşsel Seramik Hali: Talking To Me”. *ulakbilge* 4. 8 (2016): 209-219.

Uludağ, K. Yeşilmen, N. (2016). Gerçekliğin Düşsel Seramik Hali: Talking To Me. *ulakbilge*, 4 (8), s.209-219.

¹ Doç., Anadolu Üniversitesi, Güzel Sanatlar Fakültesi, Seramik Bölümü Asd., kuludag(at)anadolu.edu.tr

² Araş. Grv., Anadolu Üniversitesi, Güzel Sanatlar Fakültesi, Seramik Bölümü Asd., nesrinyesilmen(at)anadolu.edu.tr

IMAGINARY CERAMICS

FORMS OF REALITY:

TALKING TO ME

ABSTRACT

Hong Konger ceramics artist and sculptor Johnson Tsang who is also known as Tsang Cheung conveys real images in a surreal way to the viewer by eliminating the line between abstract and metaphoric art with the steel and porcelain. It is possible to see jumping water, kissing coffee, imbedded faces in water, dragons and melting figure among the works of the artist. Tsang adds a new dimension to the concept of reality by using his unusual imagination in his works. His metal and ceramics works creates a relationship between a nonliving object and a human figure. By turning unpredictable structure and sudden changes of liquids into solid forms, he succeeds to excite attention of viewers. In this study, artist's work called "Talking To Me" is going to be analyzed; technique and especially expression of the artists are going to be evaluated through this work.

Key Words: Johnson Tsang, Ceramics, Imaginary Reality.

Giriş

1960 yılında Hong Kong’da doğan, sanatla ilgili hiç bir eğitim almadan 1993 yılına kadar polis olarak görev yapan Johnson Tsang, hayatında bir şeylerin eksik olduğunu düşünerek polisliği bırakıp seramik kurslarına katılması onun hayatında dönüm noktası olmuştur.

Seramik kursunda aldığı kısa eğitimden sonra 1996 yılında kendi atölyesini kurmuş ve çalışmalarına başlamış ve 2005 yılına kadar atölyesinde çeşitli kurslar ve eğitimler veren sanatçı ülkesinde ortaya çıkan ekonomik kriz nedeni ile bir süre sanat çalışmalarına ara vermiştir. Bir grup öğrencinin yeniden eğitim almak istemesi ile tekrar çalışmaya başlayan sanatçı su temalı olan “ Splash of Wonder” adlı eseri ile 2011 yılında Kore Gyeonggi Uluslararası Seramik Bienalinde ve “Bowls of Fantasy” adlı eseri ile 2012 Tayvan Seramik Bienalinde ödüle layık görülmüştür. Seramik sanatında çok kısa bir geçmişe sahip olmasına rağmen Johnson Tsang, hızlı bir şekilde tanınmış ve en popüler seramik sanatçılarından biri olmuş ve eserleri dünyanın birçok yerinde önemli sanat galerileri ve müzelerinde sergilenmeye başlamıştır.

Görsel 1: Splash of Wonder ve Bowls of Fantasy, Johnson Tsang, Porselen, 2011

(<https://johnsontsang.wordpress.com/2011/10/01/bowls-of-fantasy-special-prize-of-2011-gyeonggi-international-ceramik-biennale-international-competition/>)

Çocukluğundan itibaren insanları ve doğayı resmetmeye başlayan ve kendini bu şekilde ifade etme yeteneğini insanları ve çevreyi detaylı gözlemlemiş olmasına borçlu olan sanatçı, insanların olaylar karşısındaki tepkilerini, yüzlerindeki her türlü ifadeyi ve mimikleri sanatında tüm inceliği ile kullanmıştır.

Tsang’ın eserlerine bakıldığında sanatçının aktarmak ve ifade etmek istediği temalarda toplumsal olaylara karşı duyarlılığını ve bakış açısını görmek mümkündür. Her ne kadar anlatım dili olarak gerçeküstü-surreal ‘Düşsel Gerçeklik’

diyebileceğimiz bir yaklaşımı tercih etmiş olsa da teknik ve biçimsel dil açısından Hyperrealism çizgisinde aşırı gerçekçi-realisttik bir dil kullanmayı tercih etmiştir. Eserlerinde kullandığı ifade ve biçim dili ile izleyiciye bu evrenin bildiği fiziksel gerçeklik kurallarını alaşağı ettiği hissini yaşatmaktadır. Metal ve seramik malzemeden oluşturduğu heykellerinde akışkanlık öylesine mükemmel bir anlatımla betimlenmiş ki her bir eserin izleyicisine aktardığı öyküleri-duyguları akan, taşan, sıçrayan coşkulu suyun sesine rağmen fısıltı halinde duyabilmek mümkündür. Johnson Tsang insanı ve her türlü gerçekliği katı, sert ve kırılgan bir madde olan seramik malzemeyle tasvir ederek, özellikle insanoğlunun karmaşık duyguları, korkuları ve hassas kırılganlığını seramikle özdeşleştirerek aktarabilmeyi başarmıştır.

Talking To Me

Her sanatçı yaşadığı çevrenin etmenlerinden ve toplumun siyasi, ekonomik ve sosyo-kültürel yapısından etkilenir ve bu etkilerin izlerini sanatçıların eserlerinde görmek mümkündür. Tsang'ın da bu bağlamda yaşadığı, etkilendiği ve aktarmak istediği gerçeklikleri eserlerinde görmek mümkündür ve özellikle eserlerinde temel aldığı sorunsal ya da tema çocukların dünyasından gerçekliklerdir. Bu gerçeklikle, çocukları yetişkinlerin dünyasında esprili ve alaycı bir şekilde betimleyerek yetişkinleri iğnelediği birçok çalışması mevcuttur.

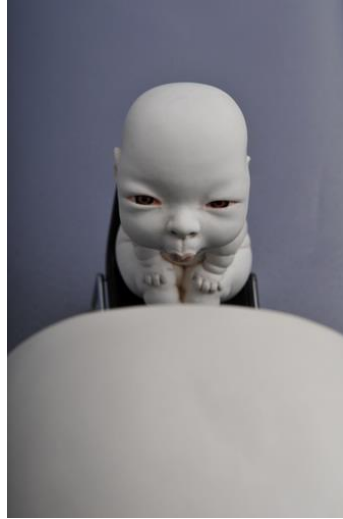
Sanatçının 2013 yılında yapmış olduğu, sosyal bağlamda bir şeyler aktarmak ve düşündürmek isteyen “Talking To Me”-‘Konuş Benimle’ adlı eseri porselen malzeme kullanılarak, tornada ve elde modelleme teknikleri ile şekillendirilmiştir ve yaklaşık 40×20×29 cm ölçülerindedir.

Görsel 2: Talking To Me, 2013, Hong Kong

(<https://johnsontsang.wordpress.com/2013/07/26/talking-to-me/>)

Herhangi bir sanat eğitimi almamış olmasına rağmen sanatçı teknik ve beceri yönünden kendini çok iyi bir düzeyde geliştirmeyi başaramış ve bu yeteneğinin verdiği imkanla Tsang bütün eserlerinde olduğu gibi bu eserinde de kalıp kullanmadan torna ve elle şekillendirme yöntemiyle yapmıştır. Koltukta oturan bir bebek ve dikkatlice baktığı yüzü olmayan bir yetişkin büstünden oluşan eserde plastik açıdan bakıldığı zaman beyaz rengin hakim olduğunu görülür ve üç boyutlu ve gerçekçi bir betimlemeyle yapan sanatçı siyah rengini sadece yetişkin formunun iç kısmında kullanmıştır. Yetişkin insan figürü sadece büst diyebileceğimiz kafadan oluşmakta ve yüzü kesilmiş içi siyah boşluktan ibaret ve zıt iki renk siyah-beyaz kullanılmış ve oldukça yalın bir anlatıma sahip iken buna karşılık bebek figürü ve yüzü bütün detayları ile işlenmiştir.

Görsel 3: Talking to Me Detaylar, 2013, Hong Kong

(<https://johnsontsang.wordpress.com/2013/07/26/talking-to-me/>)

Kullanılan çocuk figürü, sureti olmayan yetişkin figürü-kafası, suretin olması gereken yerde bulunan kapkara bir boşluk, eserdeki tek renkli alan olan bebeğin gözleri ve dudakları, esere bakıldığında ilk algılanan ve en dikkat çeken ayrıntılardır. Sanatçının 'Talking To Me' adlı yapıtında seçtiği tema ve kullandığı figürler bağlam

ve içerik olarak daha önce yapmış olduğu eserleri ile örtüşmekte ve benzer bir dil birliği ve anlatım içerdiği başka bir ifadeyle tarz-üslup bütünlüğü içinde olduğu görülmektedir. Tıpkı sanatçının ‘Looking for a Star’ ve ‘Security Summit’ eserlerinde olduğu gibi sanatçının kendine özgü bu üsluplaşmış biçim ve anlatım dili başka bir ifadeyle gerçekliğin düşsel anlatımı göze çarpmaktadır.

Görsel 4: ‘Looking for a Star’ - ‘Security Summit’

(https://johnsontsang.files.wordpress.com/2016/07/johnsontsang_looking-for-a-star_6.jpg?w=640&h=426)

Sanatçının neredeyse bütün eserlerinde masumiyeti ifade eden bebekler ve insanlar temel figürler olarak ön plandadır. Sanatçının birçok eseri varoluş ve masumiyet kavramı ile alakalı bir sorunsal ve anlatma isteği olduğunu kanıtlar niteliktedir. Öyle ki; masumiyet olarak varoluş, varoluş ve masumiyet birçok düşünürün - düşünenin kafa yorduğu kavram ve konulardır. Örneğin Nietzsche için varoluş, bir masumiyet ve bir oyundur.

'Nietzsche için varoluş asla sorumlulukla yan yana gelemmez, o neşeli sorumsuzluktur, bir hafifliktir. Onun, gerek Anaksimandros'ta gerekse Hristiyanlıkta, birinde suçlu, diğerinde günahkar olarak tanımlanmasına karşısıdır Nietzsche. Sorumluluk, intikam içgüdüsünün bir semptomu, bir göstergesidir: "Nerede sorumluluk arandıysa, onu arayan *intikam içgüdüsüydü*. Bu intikam içgüdüsü insanı binlerce yıl boyunca öylesine hükmü altına almıştır ki metafiziğe, psikolojiye, tarih kavramına, ama her şeyden önce bütün ahlaklılıklara aşılarmıştır. İnsan, düşündüğü oranda bir şeylere intikam mikrobunu da bulaştırmıştır. Tanrıyı bile bununla hasta etmiş, varoluşu genel olarak masumiyetinden yoksun bırakmıştır; şöyle ki şu veya bu şekildeki bir varlığın her durumunu bir istence, bir maksada, sorumlu bir eyleme kadar geriye doğru izlemiştir'(Nietzsche, 2010, s.479). İnsanın varoluş ve masumiyeti üzerinden, özünün olumlanması ya da olumsuzlanması konusunda masumiyetin simgesi olarak bebek ve çocukları kullandığı çok fazla esere sahip olan Tsang bu bağlamda düşüsel bir yaklaşımda eserlerini oluşturmuştur.

Görsel 4: Talking to Me Detaylar, 2013, Hong Kong

(<https://johnsontsang.wordpress.com/2013/07/26/talking-to-me/>)

Bebek figürünün yüksek bir zeminde ve bütün detayları ile betimlenmiş olmasından dolayı özel bir değer atfedildiği düşünülmektedir. Çünkü bebekler masum ve saftırlar. Yüzünde var olan sevimli ve alaycı ifade, karşısında duran kapkara boşluğa şaşkın bir bakışla meydan okuma niteliğindedir. Bebeğin göz seviyesi ile neredeyse aynı hizaya gelen, suratı

olmayan, kadın mı erkek mi tam olarak ayırt edilemeyen, yetişkin insan başı bebeğe göre daha yalın bir biçim diliyle betimlenmiştir.

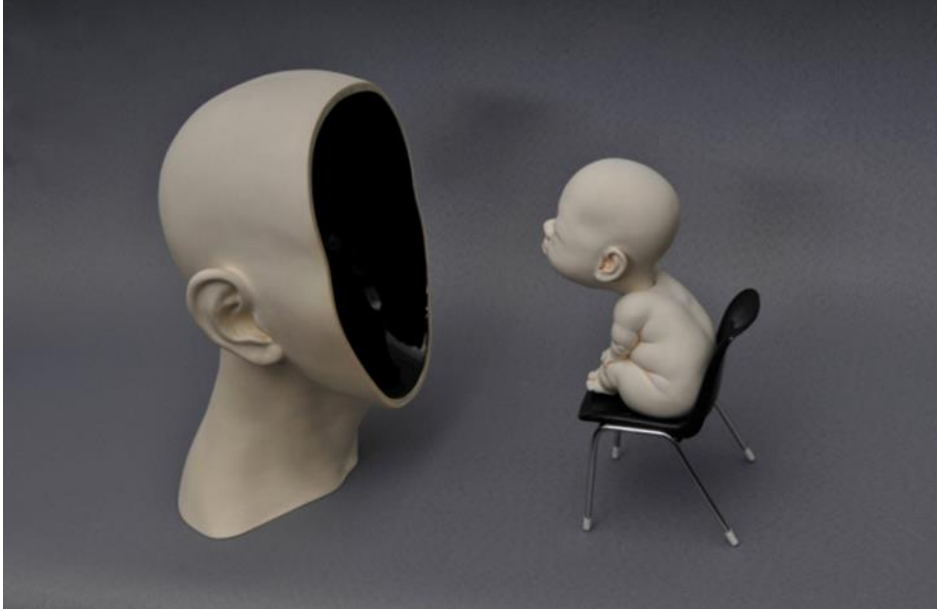
Görsel 5: Talking to Me, Detaylar, 2013, Hong Kong

(<https://johnsontsang.wordpress.com/2013/07/26/talking-to-me/>)

Siyahın ve beyazın bu kadar net ve ayırt edici kullanılması eserin dikkat çeken bir diğer özelliğidir. Bu iki rengi kullanmasının altında yatan bir neden olmalı çünkü uzak doğu felsefesinde siyah beyaz sadece bir renk değildir. Örneğin Çin’de varolan en eski öğretilerden biri olan Taoizm’in sembolü olan ☯ Tai-ji (Ying Yang), başlangıçta bir bütün kütle olan evrenin iki ayrı yarıya-yarıma ayrılması ve bunların bir birlerini tamamlamasıyla bütünü oluşması mantığının sembolik işaretidir (Abudakelimu, 2011, s.35). Ying–Yang neredeyse her kültürde bilinmekte ve farklı anlamlar atfedilmiş: İyi-kötü, güzel-çirkin gibi birçok zıtlığı ifade etmek için kullanılmaktadır. Bu bağlamda bakıldığında ise uzakdoğulu olan sanatçının bu felsefeden etkilenmiş olabileceğini düşünmek mümkündür. Dışı pürüzsüz ve lekesiz olan yetişkin bedeni dışardan iyi, güzel ve hoş görünmekte ancak içi zifiri karanlık-siyahtır. Siyah ve beyazın tezatlığı bu felsefe ile de ilişkilendirilebilir.

Her toplumun renklere yüklediği simgesel anlamlar o toplumun yaşam biçimine, gelenek-görenek, anane ve kültürel değerlerine göre değişiklik göstermektedir. Kimi toplumlarda siyah güç ve kudret simgesi iken kimi toplumlarda ise karanlığı ve hiçliği simgeler. Örneğin Siyah, Hint, Japon ve Çin sembolizmasında zamanın başlangıcındaki

kaosun ve şekilsizliğin evrensel maddenin, özün rengidir. Günlük yaşamda kullanılan “kara gün”, “kara büyü”, “kara kitap” gibi terimler olumsuz ifadeleri vurgulamaktadır (Chevalier ve Gherbrant, 1996: 94). Uzakdoğu kültürü ile büyümüş sanatçının yetişkin insan kafası içindeki siyah rengi masum bir anlamda kullanmadığını düşünebiliriz.

Görsel 6: Talking to Me Detaylar, 2013, Hong Kong

(<https://johnsontsang.wordpress.com/2013/07/26/talking-to-me/>)

Cinsiyetin tam olarak belirtilmemesi, bu insan kafasının kadın-erkek ayrımı yapılmadan bütün bir insanlığa ve onun kafasına-aklına gönderme yaptığını akla getirmektedir. Çünkü cinsiyet kullanımı bazı toplumlarda cinsiyet önyargılarını oluşturabilir. Bu insan başının cinsiyetinin olmaması biz izleyiciyi bazı ayrımcılık ve olumsuz düşünce kalıplarından-önyargıdan kurtarıyor. ‘Önyargı ayrımcılığın temelini teşkil eder. Sosyolojide daha çok etnik ve ırk ilişkileri bağlamında kullanılan ayrımcılık, ötekine karşı oluşan davranışı ifade eder; öteki herhangi bir birey veya toplum olabilir. Ayrımcılığın etnosentrizmin bir ifadesi olduğu, bizden olmayanlardan hoşlanmama biçiminde açığa çıktığı yaygın sosyolojik bir tespittir’(Vatandaş, 2007, s.33). Tsang cinsiyet, din, dil, etnik, ırk gibi hiçbir ayrımcılığa gitmeden salt insan üzerinden bir anlatım yapmış görünmektedir.

Belki de karanlık bir boşluk içinde olan yetişkin insanların büyüdüğü kirlendiğinin, içinin boşaltıldığının ve deforme edildiğinin bir göstergesi gibi sanki. İnsanoğlu zamanla bazı değerlerini yitirmekte ve yok etmektedir ve bu yüzden ‘yüzsüzleşme’ktedir, kafa boş ve eksiktir. Yüz, yalnızca bedenin bir parçası, vücudun bir uzvu olmanın ötesindedir. İnsanın temsili olan yüz, varlığın özünün evrene yansımadır (Giray, 2016).

Sonuç

Sanatçı’nın iyisi Düşünür’dür, Düşünür’ün iyisi Sanatçı’dır (Uludağ, 1995, s.168). Düşünür-Sanatçı yarattığı sanat eseriyle bir duygusunu, bir fikrini ya da bir sorunsalını biz alıcılarıyla paylaşmak, düşündürmek ve sorgulatmak için sanat yapar. Sonuç olarak Johnson Tsang da bu yapıtı ‘Talking to Me’ ile izleyenlerine paylaşmak ve düşündürmek istediği sorunsalını içerik-mesaj olarak aktarmaya çalışmıştır. Bu içerik yeni ya da gelecek nesillere başka bir ifadeyle insanlığın geleceğine dönük düşündürücü ve sorgulayıcı bir mesajdır. Sanatçının bütün eserleri için “Gerçekliğin Düşsel Seramik Hali” çok doğru bir tanımlama iken bu yapıtı ‘Talking to Me’ için “Gerçekliğin Düşünsel-Düşündürücü Hali” daha doğru bir ifade olabilir. İnsanoğlu dünyaya temiz ve saf bir fitratla doğar fakat bu vasıfları korumak ya da kaybetmek insanoğlunun çabasına bağlıdır. İnsanoğlunun bugün geldiği nokta ve bulunduğumuz durum; savaşlar, terör, açlık ve çevre kirliliği gözönüne alınırsa geleceğe umutla bakmak polyannacılık olabilir. Tsang’ın boş ve karanlık kafalı yetişkin insan kafasının karşısında duran yani geleceğinin karşısındaki şaşkın ‘Bebek-Özümüz-İnsanlığımız’ geleceğine açık ve net bir çağrıda bulunmaktadır; beklenen ve istenen gelecek-geleceğimiz kara bir boşluk, anlamsızlık ve hiçlik olmamalı...

KAYNAKLAR

- Abudukelimu, B. (2011). Çin Kaynaklarına Göre Taoizm, Doktora Tezi, Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Dinler Tarihi, Ankara
- Chevalier, J. Ve Gherbrant, A. (1996). Dictionary Of Symbols. Çeviren: John Buchananbrown. İngiltere: Penguin Books
- Giray, K. (2016), ‘Yüzyüze’ İsimli kişisel Sergi Sunuş Metni, İstanbul
(<http://www.murekkephaber.com/m/yuz-varligin-ozunun-evrene-yansimasidir/4328/>),
Erişim Tarihi:27.09.2016
<http://www.artgalaxie.com/index.php/johnson-tsang>
https://www.youtube.com/watch?v=_jwIzv55sB8 (RTHK's The Works: Hanart 30th Anniversary; The Black Store "Hijack", Artist Johnson Tsang)
<https://johnsontsang.wordpress.com/>
<https://www.pinterest.com/pin/168955423497060134/>
- Nietzsche F. (2010). Güç İstenci, Say yayımları, İstanbul
- Uludağ, K. (1995). “Düşünce Tarihi” Üzerine”, Anadolu Sanat Dergisi, And.Üni. G.S.F. Yay., Nisan, Sayı: 3, Eskişehir, Sayfa: 161–176.
- Vatandaş, C. (2007). Toplumsal Cinsiyet ve Cinsiyet Rollerinin Algılanışı, Sosyoloji Konferansları Dergisi, İstanbul